СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ЛИПНЯ 1949. No. 160. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 13, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

АМЕРИКАНСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО НАЙСИЛЬНІШЕ В ІСТОРІЇ

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН В ПІВРІЧНОМУ ЗВІДОМЛЕННІ ДО КОНҐРЕСУ ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ГОСПОДАРСТВО МОЖЕ БУТИ ЩЕ СИЛЬНІШЕ. РЕКОМЕНДУЄ 11 ТОЧОК ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ ДЕПРЕСІЇ І БЕЗРОБІТТЯ. НЕ ПЕРЕДБАЧУЄ ЗБІЛЬШЕННЯ ПОДАТКІВ.

Вашингтон, 11. липня. — Президент Труман у своєму піврічному звідомленні до Конґресу в справі господарського положення країни заявив, що це господарство і продукція є тепер найсильніші, які знав будь-коли світ та що існує досить ресурсів і фахової сили зробити його ще сильнішим і ще більш продуктивним. Президент вважає, що господарство країни є тепер в перехідній стадії та що треба працювати для створення передумов, які стабілізували б і закріпили б дальший ріст в продукції, в затрудненні та закупочну силу. Він вважає, що господарське положення було б сьогодні в цій країні ще сильніше, якщо були б пороблені відповідні заходи для контролі інфляції в роках 1945 до 1949. Оцінюючи теперішнє господарське положення країни, його тенденції та можливості дальшого розвитку, президент Труман видвигнув і поручив Конґресові для законодавства таких 11 пунктів в програмі боротьби проти депресії і безробіття:

1. Відкликати 3% податку від транспортації дібр, злагіднити провізії для перенесення втрат корпорацій та підвищити спадковий і даровизняний податок. Під цю пору не було б вказане збільшувати загальні податки.

2. Продовжити до максімум встановлене тепер законом обмеження часу щодо позичок для бизнесу, уділюваних Корпорацією Фінансової Відбудови.

3. Подбати про широкі студії потреб інвестицій і розвитку та ринкових можливостей в поширюваному господарстві.

4. Прийняти поліпшену програму піддержки фармерських доходів.

5. Збільшити мінімум заробітної платні до щонайменше 75 центів на годину та поширити їх пристосування.

6. Скріпити систему допомоги безробітним до 30 долярів тижнево, продовжуючи час її виплати до 26 тижнів та поширюючи її пристосування.

7. Продовжити до 25-го липня 1950 допомогу ветеранам, незабезпеченим стейтовими законами про допомогу безробітним.

8. Збільшити допомогу та поширити її застосування в системі обезпечення на старість та поліпшити програму суспільної допомоги.

9. Встановити закони, які дозволяли б федеральним агенціям і допомогали стейтам і місцевостям збільшити інтензивність в їхньому плянуванні.

10. Встановити закони для забезпечення технічною допомогою недорозвинених теренів закордоном та заохотити до інвестицій в таких теренах.

11. Відновити Акт Взаємних Торговельних Договорів.

СПРАВА БЕЗРОБІТТЯ В ОЦІНЦІ ПРЕЗИДЕНТА ТА ЙОГО РАДИ.

Вашинґтон, 12 липня. — Президент Труман у своєму звідомленні до Конґресу стверджує, що він, на випадок потреби, рішений використати федеральні роботи і федеральні гроші в районах, загрожених серіозним безробіттям. Він доручив вже зробити провірку необхідних змін законодавства, яке вможливлювало б таку виїмкову акцію. В звідомленні він твердить: „Хоча безробіття під цю пору не є на високому рівні в цілій країні, проте в деяких місцевостях і навіть стейтах воно є серіозне. Цим проявам важкого безробіття треба зарадити заки вони поширяться і відповідальність за це є частинно національна". Відповідне законодавство в цій справі мало б бути запропоноване Конґресові вже протягом цього тижня. Президентська Економічна Рада зі свого боку так характеризує проблему безробіття: „Досягнувши 3 і 3/4 мільйона безробітних, ми виразно переступили пункт, в якому ми могли б це вважати першими „познаками" або локальною проблемою. Наділі, незатруднення і частинне затруднення поширилися індустріяльно і ґеоґрафічно, з важким зосередженням в промислових районах".

СПРАВУ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ В СТАЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ ПЕРЕДАНО ДО БІЛОГО ДОМУ.

Вашинґтон, 12 липня.— Федеральне посередництво в спорі за підвишку заробітної платні і за пенсію між управлінням і юнією в стальній індустрії не мало успіху і у висліді федеральний посередник С. С. Чінґ зреферував цілу справу до Білого Дому для відповідної дальшої акції. Президент Юнайтед Стіл Воркерс оф Амеріка (СІО), Филип Морей, заявив, що він рекомендуватиме, щоби краєвий страйк в стальній індустрії почався вже в суботу.

ДЕЙВІС ЗАПЕРЕЧУЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Ню Йорк, 12 липня. — Бенджамін Дейвіс, міський радник й один з 11 членів американського комуністичного Політбюра, які відповідають тепер перед федеральним судом за підготовку насильного поважлення уряду, заперечив вчора твердження обвинувачення, що комуністична партія змагала до створення з американських ніґрів окремої „нації" на півдні країни. Він теж заперечував частинно інші обвинувачення і робив це в звичайний для комуністів агітаційній формі.

БІЛЬШЕ ЗАТРУДНЕННЯ И МЕНША ПЛАТНЯ НА ФАРМАХ.

Вашингтон, 12 липня.—Згідно з повідомленням департаменту агрікультури, цьогорічне затруднення на фармах є 4% вище від звичайного, але натомість заробітна платня є дещо нища.

СЕНАТОР ТЕФТ ПРОТИ РАТИФІКАЦІЇ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 12 липня. — Сенатор Роберт А. Тефт, республиканець з Огайо, заявив вчора в Сенаті, що він „на превеликий жаль" голосуватиме проти ратифікації Атлантійського Пакту, вважаючи, що цей товогір потягає за собою невідкличне зобов'язання „допомагати в зброєнні нашим коштом" европейським партнерам договору. Він теж вважає, що таке зброєння радше причиниться до війни ніж до замирення в світі та буде „цілком суперечне нашим зобов'язанням, перебраним під чартером Об'єднаних Націй". На закінчення своєї довгої промови, що викликала велику констернацію в Сенаті та яка може заважити на його кандидатуру на сенатора або й на президента в черговій каденції, сенатор Тефт заявив, що він „може помилятися".

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПРОФЕСОРИ ОБОРОНЯЮТЬ ПРАВА УЧИТЕЛІВ БУТИ КОМУНІСТАМИ

Вашингтон, 12 липня. — Слідчий Комітет Американського Союзу Університетських Професорів заявив вчора, що по його думці учителі мають право в приватному житті належати до комуністичної партії, хоча доказана нелояльність може бути причиною звільнення з праці. Становище професорів різниться від становища найбільшого американського Краєвого Виховного Об'єднання, яке минулого тижня на конвенції в Бостоні ухвалило подавляючою більшістю голосів резолюцію, рекомендуючи заборону виконувати учительську практику для комуністів.

СЕНАТСЬКИЙ КОМІТЕТ ЗМЕНШИВ ФОНДИ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон, 12 липня. — Сенатський Асигнувальний Комітет рішив вчора зменшити вимагані президентом фонди на закордонну допомогу на $748,820,000 зі загальної суми $6,322,200,000. Комітет рівночасно ухвалив, щоби зі загальної допомогової суми призначити $50,000,000 на евентуальні позички для Еспанії.

УКРАЇНСЬКИЙ УСПІХ НА СВІТОВОМУ КОНҐРЕСІ ЛІБЕРАЛІВ.

Сот. Б. Панчук повідомляє телеграфічно з Дуавій у Франції про великий успіх української делегації на конгресі Світового Союзу Лібералів. Українська делегація на цьому Конґресі була найсильніша. Конґрес прийняв резолюцію, піддержуючи українську участь у Вільному Европейському Русі. Українець був теж вибраний до Центральної Екзекутиви Союзу.

ЧЕРВОНІ „ПЕРЕВИХОВУЮТЬ МАСИ" В КИТАЮ.

Шанхай, 12 липня. — Китайські большевики в опанованій ними частині країни почали інтензивну акцію для „боротьби проти залишків реакції" та для перевиховання мас в дусі комуністичної „народної демократії".

ВЕЛИКИЙ УСПІХ „СОЮЗОВОГО ДНЯ" В ШИКАГО

Шикаґо, 12. липня. — Минулої неділі, дня 11-го липня, тут відбувся з великим успіхом влаштований з ініціятиви Дирекції Дому Відділів УНСоюзу та старанням всіх Союзових відділів Шикаґовської округи „Союзовий День", в якому взяло участь около 3,000 осіб, в цьому вже біля 500 нових іміґрантів, як повідомляє телеграфічно головний контрольор УНСоюзу, Степан Куропась. Головною атракцією програми був вибір союзової королеви краси, в рямках якого роздано 500 долярів нагород готівкою і 500 долярів подарунками. Першу нагороду признано Марії Анні Дутчак з Калумет Сиґі, члениці 452 відділу. Найбільш успішними в програмі були члени Союзових відділів з Геммонд, Джоліет і Калумет Сиґі. Нові іміґранти були щиро здивовані і врадувані надзвичайною вітальністю та організаційною активністю Українського Народного Союзу в окрузі, що теж висловив в своїй промові голова місцевого відділу „Самопомочі", д-р Самборський.

СТРАЙК ПРИЧИНОЮ ПРОГОЛОШЕННЯ ВИЇМКОВОГО ПОЛОЖЕННЯ В БРИТАНІЇ

Лондон, 12. липня. — Двомісячний вже страйк портових робітників в Лондоні був причиною проголошення виїмкового положення, що дає урядові окремі повновласті для вдержання нормального життя суспільства. Закон про виїмкове положення входить в силу з сьогоднішнім днем і він буде виконуваний окремим комітом з трьох або п'ятьох осіб, призначення яких має бути проголошене сьогодні. Одним з перших заходів цього комітету буде збільшення кількости військ в місцевому порті для виконання припинених страйком розвантажувальних робіт та для вдержання ладу. Послання короля про проголошення виїмкового положення прочитано в обох палатах парляменту, що згідно з британським законом повинен його одобрити протягом одного тижня. Закон встановляє 19 спеціяльних точок, порушення яких каратиметься тюрмою і гривною. Страйк в місцевому порті, в якому бере участь около 8,000 робітників, виник початково для солідарности з керованим комуністами страйком канадійських портових робітників. Робітники в Лондоні були відмовилися розвантажувати і навантажувати канадійські кораблі і з того зачалося. Рівночасно з проголошенням виїмкового положення робляться дальші заходи для полагодження страйку.

СНАЙДЕР СТУДІЮЄ ФІНАНСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ БЕЛЬГІЇ.

Брюсель, 12 липня. — В цій столиці Бельгії перебуває від двох днів американський секретар скарбу, Джан В. Снайдер, студіюючи фінансове і торговельне положення цеї країни на тлі загального торговельно-фінансового положення Західної Европи. Секретар Снайдер відбув ряд розмов на цю тему з високими представниками бельгійського уряду. На пресовій конференції він відмовився від будь-яких коментарів на ці теми, заявляючи, що він приїхав до Европи виключно в інформативних цілях, не маючи готового пляну щодо дальшого фінансового й торговельного розвитку справ.

СОВЄТСЬКІ АГЕНТИ ЗАЛИВАЮТЬ СКАНДИНАВІЮ.

Копенгаґен, Данія, 12 липня. — Советські агенти й шпигуни в щораз більшій масі заливають скандинавські країни — повідомляють з поінформованих джерел. З огляду на те, що в останньому часі довелося перевести велику чистку в комуністичних партіях Финляндії, Норвегії, Швеції і Данії, та з огляду на стратегічну важливість цих країн в теперішньому політичному положенні після підписання Атлантійського пакту, большевики докладають багато зусиль для якнайсильнішого скріплення своїх п'ятих колон власне в Скандинавських країнах. Уряди цих країн роблять відповідні протизаходи.

ЗАХІД ЧЕКАЄ ВИЯСНЕНЬ МОСКВИ В СПРАВІ „ДРУГОЇ БЛЬОКАДИ" БЕРЛІНА

Берлін, 12 липня. Американські, британські і французькі власті відложили докищо свої наради в справі їх протизаходів у відповідь на советську „другу бльокаду" Берліна, чекаючи ще на вияснення в цій справі з Москви. Як відомо, протягом останніх трьох днів советське військове управління без попереднього повідомлення і без будь-яких вияснень припинило ввесь рух вантажних автомашин на автострадах зі Заходу до Берліна через советську зону. Виключається можливість будь-якої помилки або самочинної акції советського команданта в цій справі, який на всі дотеперішні західні інтервенції відмовився давати будь-які вияснення, але виявив повну поінформованість в тому, що діється. До західної протиакції в цій справі належало б встановлення відповідних комунікаційних і торговельних обмежень зі советською зоною і рішення в цій справі ще залежатимуть від вияснень причин „другої советської бльокади" Берліна, на які очікується тепер з Москви. В самому Берліні вже знову помітні труднощі і комплікації від цих чергових советських заходів.

ПРОГОЛОШЕНО ПЕРШУ „СВІТОВУ ТЕРИТОРІЮ"

Париж, 12 липня. —— Мала французька гірська місцевість в Піренеях недалеко еспанського кордону, село Труілляс, проголосила сама себе „світовою територією" з „гарячого бажання миру". Таке рішення винесла одноголосно місцева сільська рада. Докищо не відомо, як до цього поставиться французький уряд. Повідомлення про цей „історичний факт" поширив в Парижі „перший світовий громадянин", Ґері Дейвіс, що свого часу зрезигнував з американського громадянства.

УСПІШНИЙ ВИСТУП РЕЙНАРОВИЧА В НЮЙОРСЬКОМУ РАДІО І ТЕЛЕВІЗІЇ.

Ню Йорк. — Минулої неділі в год. 7-мій ввечорі виступив в нюйорській радіо-телевізійній станції WABD новоприбулий з европейської скитальщини український оперовий співак Лев Рейнарович, відспівавши з великим успіхом арію Фіґара зі Севільського Цирульника. Менаджер представив співака як українського скитальця, а п. Рейнарович з черги по-українськи вітав своїх українських земляків в новій Батьківщині, висловлюючи подяку тим, що допомогли йому приїхати до цеї країни.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ БЛИЗЬКОГО СХОДУ.

Лондон, 12 липня.— Британське міністерство закордонних справ скликало на день 26-го липня конференцію своїх близько - східних дипломатичних представників і політичних спеціялістів. В тому самому часі буде в Лондоні щонайменше чотирьох високих арабських представників і хоча їх побут вияснюється урядово як „припадковий", це не зменшує здогадів щодо їх цілі. Предметом нарад буде основний перегляд британської близько-східної політики від 1945-го року та встановлення її дальших напрямних.

ЮГОСЛАВІЯ ІНФОРМУЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА ПРО ЗАМКНЕННЯ ГРЕЦЬКОГО КОРДОНУ.

Белґрад, 12 липня. — Югославський уряд вчора неформально повідомив американського амбасадора про свої рішення закрити свій кордон з Грецією з огляду на партизанську війну і тим самим відмовити будь-якої допомоги партизанам. Повідомлення передав американському амбасадорові югославський амбасадор до Вашинґтону, що тепер перебуває на відвідинах у своїй країні та який взяв участь в передвчорашньому зібранні в портовому місті Поля, де маршал виголосив свою промову, заповідаючи це рішення.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЮГОСЛАВСЬКО-БРИТАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 12 липня. — Тут повідомлено, що вже в найближчому часі мав би бути підписаний п'ятирічний торговельний договір між Британією і Югославією, що передбачує торговельну виміну дібр на суму 200,000,000 долярів.

ІТАЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЮГОСЛАВСЬКИХ ЗАХОДІВ

Рим, 12 липня.—Італійський міністер закордонних справ, граф Карльо Сфорца, передав вчора югославсяму амбасадорові гострий протест проти введення югославських динарів на місце італійських лір в адміністрованій Югославією части вільної території Трієсту та проти включення її в югославську господарську систему. На окремій авдієнції, що тривала пів години, італійський міністер домагався від югославського представника вияснень причин тої акції та звернув увагу на серіозні наслідки, які вона може мати для дальших стосунків між обома країнами.

ПРОПОНУЮТЬ ТИХО - ОКЕАНСЬКИЙ ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНИЙ СОЮЗ.

Баґіо, Филипини, 12 липня. — У висліді нарад провідника китайських націоналістів, маршала Чіянґ Кай-шека, з филипинським президентом, Ельпідіом Квіріном, проголошено спільний комунікат, в якому пропонується створити союз народів в районі Тихого океану для поборювання большевицької загрози. Першим завданням такого союзу азійських народів було б притягнути, до спільної акції Злучені Держави Америки. В американських колах вважають, що такий союз був би ще „передчасний".

З'ЇЗДИ УНО, УСГ, ОУК І МУН В КАНАДІ

30-го червня 1949 р. в год. 2 попол., розпочалася у Винипеґу, у новозбудованім будинку УНО, XIII Краєва Конференція „Українського Національного Об'єднання" (УНО) і Братніх Організацій (ОУК, УСГ і МУН). Відкрив її голова Краєвої Екзекутиви, інж. В. Коссар.

Предсідником З'їзду вибрано п. Степанію Савчук з Торонта для відзначення 15-літнього ювілею „Організації Українок Канади". Заступниками предсідника вибрано: від УНО В. Гірняка з Торонта, від МУН В. Гладуна з Винипеґу, а секретарями голову „Української Стрілецької Громади" Б. Зеленого з Виндсору і п. М. Селешка з Винипегу.

Опісля вибрано три комісії. Першу, Верифікаційну, в складі — п. Тарновецького (УНО-Винипеґ), К. Яворської (ОУК-Виндсор), Білака, (МУН-Монтреал), М. Шарика (УСГ-Ст. Кетеринс) і Далика (УСГ-Содбури). До Номінаційної Комісії ввійшли: П. Божок (УНО-Гемилтон), Калина Гладун (ОУК-Форт Віліям), Маруся Білоус (МУН-Монтреал), Н. Брик (УСГ-Йорктон), Д. Ростецький (УСГ-Торонто). До Пресової Комісії вибрані: П. Юзик (Винипеґ), З. Книш (Торонто) і С. Росоха (Ванкувер).

По виборі президії і комісій, Конференція вислала привітальну телеграму премієрові й урядові Канади. Опісля мейор мійста Ґарнет Колтер зложив привітання від управи м. Винипеґу, та побажав Конференції та українцям у їхніх змаганнях багато успіху.

По звітах членів Краєвої Екзекутиви УНО, Головної Управи УСГ, Центральної Управи ОУК, і Краєвої Референтури МУН, відбулася дискусія, в якій першого дня взяли участь 44 дискутанти.

Наступного дня було продовження звітів Провінціяль-

(Докінчення на стор. 4-тій).

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОМАГАЛИ „ЛОРДАМ", ПОМОЖУТЬ І „СОЦІЯЛІСТАМ"

„Капіталістична" Америка знайшлася в дивному становищі: Треба доконче допомогти „соціялістичній" Англії вийти з фінансової кризи.

Як відомо, Велика Британія переживає серіозну економічну кризу, яку загострює брак потрібної резерви в долярах. Уже це, що до Англії вибрався секретар скарбу Снайдер, вказує, що ця справа важна й сягає своїми наслідками далеко поза Англію. Фінансове захитання Англії захитує одночасно Плян Маршала, себто цілу справу відбудови західної Европи. Тому Злучені Держави не можуть ставитись байдуже до того, як є з економічним і фінансовим станом Великої Британії. Ці справи назагал тут зрозумілі. Коли ж у звязку з тим таки дехто атакує Англію, то атакує тільки її соціялістичний уряд, представником якого є у фінансових справах „соціяліст-теоретик" сер Стеффорд Крипс.

Щоб ті речі якслід розяснити, треба мати на увазі, що тут є-такі типи „старих" американців, що мають особливу насолоду, коли можуть „переїхатись" по Англії. Нагодою до цього є завжди така подія, коли приходиться рятувати Англію, чи давати їй якусь матеріяльну допомогу. Давніше можна було „переїхатись" по лордах та їм подібних „реакціонерах". Та тоді „капіталістична" Америка помагала бодай „капіталістичній" Англії, а тут приходиться помагати соціялістичному урядові переводити „соціялістичні експерименти". Хоч більшість таки переконана, що світ потребує сильної Англії, то є сумніви, чи соціялізм зробить Англію сильною. Навпаки піднімається гостра критика щодо доцільности робити різні „презенти" соціяльного характеру, які по суті добрі, але на які Англія немає засобів. Англія, кажуть ці критики, живе під соціялістичним урядом понад стан і видає більше, як дістає з продукції та праці. Її експорт маліє, бо її продукція подорожіла. Через те підупав збут на британські товари теж і в Злучених Державах і це теж причинилось до долярової скрути. Соціялістичний уряд, кажеться далі, не може дати собі ради навіть з робітничими страйками, хоч він, як сам твердить, стільки добра зробив для робітництва. Соціялізм лякає американських капіталістів вкладати доляри в англійську промисловість і це теж одна з причин, чому Англії бракує долярів. Американцям не подобається, що в Англії соціялістичний уряд вводить систему державної власности і державного плянування, а щораз більше контрольовану урядом продукцію і торгівлю вважається головною причиною фінансової скрути.

Таке воно говориться і пишеться. Але як буде в дійсності? Не інакше, як бувало. Як у критичній хвилині діставав допомогу консервативний Чорчил, так дістане її й соціялістичний Етлі. Спочатку буде говоритись, що Англія мусить рятувати себе власними силами, а потім піде в тій чи іншій формі допомога отим власним силам. Поминаючи сентиментальні звязки рішальним у даному моменті є те, що тут входять у гру дуже важні справи, які обходять живо теж і Америку. Сильна Англія є дуже потрібна у світовому змаганні між демократією і комунізмом, між свободою і тоталітарною неволею. „Соціялізм", „консерватизм", чи „лібералізм" це внутрішня справа Англії, але її сила чи упадок це такі речі, що мусять відбитись на судьбі цілого світу.

Так треба глядіти на справу американської допомоги Англії й так тут здебільша глядять на неї.

БИТИМ ШЛЯХОМ

Український Народний Союз в теперішній кампанії за збільшення кількости свого членства до 55,000, яку ведеться з нагоди 55-річчя з дня оснований цеї організації, звертає головну увагу на молоду, тут роджену американсько-українську генерацію та на нових іміґрантів. Це має свій глибокий сенс і не тільки з „бизнесової" точки зору Союзу, але головно з далекосяглих громадських міркувань. Йдеться бо, щоби ці дві головні надії майбутности американсько-українського життя впровадити на твердий, битий шлях, що його для цего життя вже промостив Український Народний Союз та його піоніри.

Ніхто не заперечить, що власне молода американсько-українська генерація і нова українська іміґрація стали тепер головними проблемами нашого громадського життя, що має вже свою тверду базу, досить чітко визначені форми та цілком виразні і великі цілі. Після довгих хитань та шукань, після багатьох спроб та успіхів і невдач, наше американсько-українське громадське життя в усіх його проявах злилося в одне велике русло і пливе твердим грунтом до моря свого цілевого призначення. Те, що було тільки здогадом і надією в минулому, сьогодні вже є певністю і свідомістю. Звичайно, ще залишається багато дечого поправиви, урегулювати, доповнити в цьому битому шляху, по якому ступає наше життя. Але це вже є багато легше і простіше, ніж витичувати сам шлях та його промощувати. Не треба аж великого знавця наших стосунків для ствердження, що цим битим шляхом американсько-українського життя є Український Народний Союз.

Нова американсько-українська генерація вже бере активну, хоча можливо, ще й не цілком задовільну участь в дальшій праці і розвитку У. Н. Союзу, головно в його відділах на місцях. Бо тоді, як в самому Головному Уряді Союзу вже засідають та беруть активну участь в праці теж представники нової генерації, то їх участь в загальній праці Союзу на місцях ще не цілком задовільна і непропорційна до кількости самого членства з-поміж них, що з черги ще далека від задовольняючого. Стверджуємо факт, що майже ввесь актив американсько-української генерації на всіх ділянках життя рекрутується власне з-поміж членства У. Н. Союзу. Чи це Ліґа Молоді, чи різноманітні її місцеві і стейтові клюби та організації, всі вони мають свій, якщо не персональний, те ідейний зв'язок з УНСоюзом. Чим більше з цеї молоді буде між членами Союзу, тим активніше буде й її загальне громадсько-організаційне життя. В УНСоюзі на них припадає почесне завдання: зберегти, розбудувати та під кожним оглядом ще більше збагатити дальшими вартостями спадщину своїх батьків, здобуту токою твердою, жертвенною та ідейною працею. В інтересі та обов'язком самих батьків, членів УНСоюзу, є подбати, щоб громадський труд іхнього життя — Український Народний Союз — мав в їх дітях гідних спадкоємців не тільки їхнього обезпечення, але й їхніх ідей та їхніх загальних громадських здобутків. З другого боку, ціх молода генерація в УНСоюзі вже знайде і матиме готовий, битий шлях своїх батьків, по якому зможе ступати сміло і впевнено та з ще більшими успіхами до великої мети і кращого завтра.

Український Народний Союз для нової української іміґрації це те, що її найбільше потрібно: це база, це той готовий битий шлях, йдучи по якому вона може використати всю свою енергію для конкретної праці і здобутків, замість витрачати її не шукання того, що вже давно знайдене її попередниками. Тоді як „шапа" чи інший варстат праці допомагає їй практично включитися в американський спосіб життя, так УНСоюз допоможе її включитися в місцеве громадське життя та цілими пригорщами користати з того великого досвіду і з тих великих здобутків, що їх досягнено важким трудом та великими жертвами українських піонірів в цій країні. З другого боку, власне в Союзі вони матимуть найширші можливості і найбільші права відповідно проявити й свою творчу силу та думку. Союз, в своєму творчому змаганні, потребує їх, нових іміґрантів, які з черги в своїх перших кроках на цій землі ще більше потребують Союзу.

Інтересне явище: тоді, як майже в усіх країнах постійного поселення нових іміґрантів виникають в поодиноких випадках вже навіть драстичні проблеми між старою і новою іміґраціями та місцевою генерацією, то в цій країні, де кількість нових іміґрантів вже дуже поважна, ці проблеми ще найменші. Тут і там трапляються ще деякі другорядні тертя, часом деякі цілком зрозумілі непорозуміння, але практично у нас майже нема того, що в громадському життя можна б справді назвати серіозною проблемою між новою іміґрацією та давньою і місцевою генерацією. Вияснення цього акту насувається само: бо в жадній іншій країні немає такої великої, такої сильної і такої всебічно-громадської організації, як у нас є Український Народний Союз. Події і факти ще занадто свіжі, щоб їх можна аналізувати і оцінювати, теж сам процес припливу „свіжої крови" ще не закінчився, але майбутній історик без сумніву шукатиме їх вияснень насамперед в УНСоюзі. Український Народний Союз взяв і бере найактивнішу участь в допомозі а тепер в переселюванні нової української еміґрації. Він на цю рятункову акцію був кинув ввесь свій авторітет і ввесь свій актив та чимало фондів і не на те, щоб потім вербувати з-поміж нових іміґрантів своїх членів, але насамперед, щоб їх рятувати, щоб виконати свій національний і громадський обов'язок.

Під тим самим кутом, іменно скріплення нашого громадського життя та успішнішого змагання до великих національних цілей, він тепер і закликає нових іміґрантів в свої ряди.

Місячні звіти головного секретаря УНСоюзу переконують, що нова іміґрація швидко орієнтується та без вагань і громадно вступає на битий шлях ідейного американсько-українського громадського життя, витичений Українським Народним Союзом та його важкою і жертвенною вже 55-річною працею. Цим шляхом вона разом з давною іміґрацією та з новим американсько-українським поколінням піде цілком певно до нових великих перемог і досягнень.

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ

Фактом є, що від деякого часу в цій країні спостерігається зріст безробіття в поодиноких галузях господарства, що теж стверджується офіціяльно. Проте, президент Труман, в своєму піврічному господарському звідомленні, предложеному цього понеділка, стверджує це без більшої тривоги, хоча і рекомендує заходи для поширення продукції і тим самим створення нових можливостей праці.

Оптимізм, зглядно спокій президента під цим оглядом потверджується теж звідомленням спільного конґресового Господарського Комітету, проголошеним конґресменом Едвардом Дж. Гартом, предсідником підкомітету по справам безробіття. Президент Труман в своєму звідомленні вважає, що стан американського господарства є назагал здоровий та що теперішній загальний добробут, при відповідній дбайливості, можна вдержати і на майбутнє. Це твердження піддержується і звідомленням конґресмена Гарта, що підсумовує існуючі дані про затруднення і безробіття.

В підсумках Гарта статистично виявляється, що затруднення в цьому році було більше, ніж в будь-якому іншому, за винятком минулого року. Крім того, в місяці червні було понад 1,000,000 більше затруднених ніж в місяці травні, головно в сільському господарстві. Стверджується, що кількість безробітних тепер ще збільшилася на около 1,-500,000, але це має своє вияснення не так в зменшенні продукції чи в господарському занепаді взагалі, як в різних сезонових впливах. В звідомленні Гарта стверджується, що „іншим фактором, який причинився до збільшення безробіття, є основне збільшення робочої сили, що повстало внаслідок природнього росту населення, повороту багатьох ветеранів зі шкіл" і т. п. Інтересно, що останній деякий зріст безробіття трапився головно в продукції. Деякі зменшення трапилися теж в транспорті та іншій публичній службі, як теж в гірництві. Висота затруднення вдержалася в торгівлі і будівництві, як теж в місцевих, стейтових і федеральних урядах.

В звідомленні Гарта подасться, що кількість осіб, які мають тільки частинне затруднення та які бажали б мати повне, в останньому теж збільшилося на понад 1,000,000 осіб. При цьому в останніх місяцях теж виказується зменшення кількости робітників, що працюють понад час (овертайм).

Федеральна статистика подала, що загальна кількість безробітних в місяці червні виносила 3,800,000 осіб. Вправді, Юнайтед Електрікал Воркерс твердить, що в урядовій статистиці „сховано" 1,100,000 безробітних, зараховуючи їх до „непрацюючих"; проте, загальне положення в робітничому секторі теж з цього боку не оцінюється як „алярмуюче загрозливе". В деяких колах навіть добачується, що теперішній стан може до деякої міри причинитися до швидшої стабілізації відносин між продуцентами і робітництвом, а тим самим і до загальної господарської стабілізації в країні. Це тим більше, що необхідність такої стабілізації признається однаково, як з боку робітників і їх організацій, так і з кол продуцентів.

Звичайно, оцінка теперішнього стану безробіття як „нетривожно загрозливого" не може вповні заспокоїти суспільства, зокрема робітництва, яке слушно очікує від адміністрації та від індустрії таких заходів, які виключали б загрозу безробіття взагалі, а не тільки „тривожну".

ГРІЗНА НЕБЕЗПЕКА

У соціяльній структурі кожної національної спільноти займає інтеліґенція своє властиве місце. Є вона неначе тим мозком, керуючим національним організмом і вона виконує завдання, що їх поклали на неї завіщання минулих поколінь, а йдучи з поступом часу пробиває знову шлях новим винаходам, — бо ж вона „дух, що рве тіло до бою".

Кожна нація посідає крім робітництва і рільництва, отже крім рук і ніг ще інтеліґенцію, тобто мозок. Ці чинники так нерозривно пов'язані зі собою, що й подумати не можна одного без другого і щойно всі вони разом творять монолітичну цілість — суспільство.

Навіть у тих народів, що перейшли криваві революції, як у французів на прикінці 18 ст. та в теперішню пору в большевиків після винищення буржуазної інтеліґенції створено т. зв. „трудову інтеліґенцію". Бо вожді революції зрозуміли, що мусять мати інженерів, учителів, лікарів, правників, а навіть священиків, без чого т. зв. „пятилетки" не могли би бути успішно виконані та переведені.

Тому й потреби посідання своєї власної інтеліґенції не треба доказувати та глибше об'основувати. Коли навіть переглянемо всесвітню історію, то бачимо, що й у великих державницьких народів створювано до помочі, зглядно до уділювання порад і вказівок пануючим монархам чи президентам — прибічні ради, свого роду трести мозків, зложені з найвизначніших вчених, що їх порадою у найважніших справах кермуватися пануючі та міністри.

Український нарід є покищо народом без своєї держави, яку втратив перед кількома десятками років. Одначе боротьба українського народу за його державність не устає — сьогодні веде її героїчна УПА. Йдучи походом на українські землі, московсько-большевицький Джінгісхан вдарив у першу чергу по українській інтеліґенції, отже по мозкові українського народу, виходячи зі слушного, очевидно, заложення, що організм без мозку є нездібний до самостійного державного життя. На протязі кількох десятків літ винищила червона Москва українську інтеліґенцію за Збручем, безпощадно вистрілюючи її та висилаючи в концтабори, де вона фізично винищувалася.

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

69)

Підсиливши себе невеликими порціями свіжопійманої риби, втікачі, ледве пересуваючи ноги, повільно стали спускатися вниз за течією. Через кілька кілометрів вони наскочили на два розкладені трупи зека, що рано навесні втікли з 5-ої дистанції. Їх упізнали, обшукали їхні кишені й торби, але нічого істивного не знайшли. Махорки теж не було. Порожні казанки валялись на березі, а нитяні вудки бовталися в кущах. Всім було зрозуміло, що нещасні померли від виснаження.

Як довго вони йшли і скільки пройшли кілометрів, ніхто сказати не міг, але після довгих годин втомної мандрівки їм здалося раптом, що в кущах щось непорушне чорніє. Вони підійшли ближче і побачили сплячу людину в накомарнику й таборовому одязі, і стали його будити.

То був інженер Костин. Відібравши у нього кілька кілограмів товщу, цукру і сухарів, урки негайно все з'їли і, не наївшися, запропонували йому стати їхньою першою жертвою.

— Все одно, батя, ти вже нажився на світі, термін у тебе великуватий, стаття паскудна — давай ми тебе злопаємо, — запропонували Костину урки і серйозно стали його обступати.

На превелику силу удалось заспокоїти їх запевненнями, що він виведе їх до Єнисею і врятує від голодної смерти.

Підсилившись трохи відібраними у Костина продуктами, урки погодилися йти за ним, і через кілька годин усі втікачі опинилися на патрульному посту недалеко від Єнисею. Кілька рибальських хаток і землянок визначали якесь, нікому невідоме, селище, що було за кілька десятків кілометрів від Ігарки.

Їх затримали і вирядили назад у Дудинку.

Прямуючи під конвоєм в ізолятор, Костин здалека поглядав на гуркотливого колодотяга і тихо бурчав:

— —27 і шість нулів!

Минув рік. Лютий розгул єжовського терору докотився і до Норильтабору. Були зняті з усіх посад, узяті в підконвойні бараки й ізольовані від решти в'язнів майже всі політичні. Їх погано годували, посилали на найтяжчі роботи і щотижня вибирали з них 20-30 чоловіка, гнали в тундру і там розстрілювали. Таким порядком було знищено біля 700 чоловіка інженерів, техніків, лікарів, педагогів колишніх когосників, робітників, сектантів, духівництва...

Потрапив до цих бараків і Костин. Він дуже змарнів і осунувся, обріс сивим волоссям, безперервно хворів, стогнав і кашляв. В цей час його відвідати приїхала з Харкова жінка з 14-тирічною дочкою і стала добиватися дозволу на побачення з ним.

Після кількох днів марних клопотань, 3-й відділ побачення їй не дозволив і випровадив із території табору. Нещасну жінку, що прибула до чоловіка за десять тисяч кілометрів, ця чекістська жорстокість так потрясла, що вона тут таки, біля таборової брами, впала і вмерла від розриву серця.

Залишеній сироті один із комендантських негідників, якийсь Волков, пообіцяв улаштувати побачення з батьком, якщо вона віддасться йому на одну ніч. А коли на ранок дівчинка почала домагатися, щоб їй видали обіцяну перепустку, обдурену схопили, кудись потягли, і більше вже її ніхто не бачив ні в таборі, ні в Дудинці...

А через кілька місяців розстріляли й її нещасного батька, інженера Костина.

Охоплені обуренням, табоpяни питали один одного:

— Невже нема й не буде відплати й кари на цих негідників і катів, що так вчинили з бідною жінкою і її дівчинкою?

— О, коли ж настане цій сваволі край?!

ШУТЦБУНДОВЕЦЬ

В таборі звали його Вільгельмом Вільгельмовичем не лише тому, що мав зовсім сиву голову і майже білі, спадаючі вниз вуса, але ще й тому, що дуже культурно себе поводив, говорив кількома европейськими мовами і, нарешті, перебуваючи в ув'язненні, за рік вчинив дві відважні втечі. Хоч вони і не вдалися йому, і коштували додаткових трьох років ув'язнення, але його авторітет серед таборовиків, особливо серед кримінальників, зріс до того, що його зробили героєм...

З його оповідань ми знали, що він народився у Відні, вчився у Гамбурзькій ремісничій школі, десь у Німеччині мав двох сестер, з якими листувався, свого часу пішки перейшов всю Західню Европу; на початку 20-х років був членом сільсько-господарської комуни ім. Л. Толстого в Австрійських Альпах і, коли з приходом зимових морозів, усі толстовці розбіглися з комуни, він пішов із неї останнім, випустивши з рук останнє, що лишилося в господарстві, — цапа...

Потім він опинився в лавах шутцбунду, після віденського повстання якийсь час сидів у австрійській тюрмі, а згодом, разом з іншими шутцбундівцями, приїхав у СССР.

Про свої подвиги на „батьківщині трудящих усіх країн" він дуже не розповсюджувався, але, дивлячись на все, вона, ця сама „батьківщина", досить вдячно віддячила йому в печінки.

Убивство Кірова захопило його в Сальських степах, де він працював якимось „заготовельником". В колі своїх знайомих і товаришів по праці він необережно висловив якусь не „сезонну" думку про Кірова, за що й потрапив на 5 років в ув'язнення.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Іван Струк.

За організацію кооператив

1)

I.

Зимовим походом під проводом ген. Павленка в 1920 р. ми закінчили останні кроваві бої за Вільну, Самостійну та Соборну Україну. Настала господарська руїна та моральне і політичне пригноблення. Що тепер робити?

Тоді наші провідники та ціле громадянство Галичини, Волині, Холмщини і Підляшша зрозуміли, що не час нам плакать та ридать над утратою найкращого скарбу, а саме Самостійної Української Держави. До Неї дійдемо через повновні зусилля.

Український нарід, який знайшовся під Польщею, зрозумів, що найважнішою ділянкою нашої праці у поході до нашої Святої мети є господарська відбудова через кооперативи, промисл і приватну торгівлю. Вони зрозуміли, що це є база, на якій розвинеться різне організаційне життя.

Тоді організація „Сільський Господар" організує інженерів агрономів, інструкторів та кидає їх на села, де вони поучують селян, як використати найменший клаптик землі, щоби вона видала якнайбільше користи. Ці агрономи поучували як орати, сіяти, закладати сади, пчільництво і закладати рибні стави.

Завдання товариства господинь було поучувати селянок, як садити ярину і як її примінити до кухонної штуки, щоби задовільнити делікатне піднебіння і апетити своїх чоловіків. І ці господині зробили величезний поступ. Впродовж 20 літ, вони цілковито змінили вигляд самої господині і уряджения дому. Установка дому мала вигляд чисто український. Українська жінка вміла добре зварити, спечи хліб чи тісточка, та подати до стола.

В парі зі „Сільським Господарем" пішли в села і міста наші кооператори. По селах закладають кооперативи: споживчі, молочарські, перемелу збіжжа, скупу дробу і телят та кооперативу інженерних робіт п. н. „Кір", яка своєю солідною роботою, бездоганною будовою домів здобуває попит і чужих людей. По містах відновлює і поширює своє купецьке життя „Народна Торгівля", яка ще з перед війни славилася доброю маркою.

Побіч тих т о р г о в е л ь н и х звен повстає український промисел і приватне купецтво.

Все кооперативне і приватне купецтво стало під гаслом: „свій до свого". Цей клич серед українського загалу мав магічну силу. Навіть і польські склепи, піддержувані державними кредитами, мусіли капітулювати перед тим великим кооперативним розмахом та українським приватним купецтвом, до склепів яких горнулося все українське населення.

З-поміж різного виду кооператив на перше місце вибувалася молочарська кооператива „Масло-Союз", в скороченні М. С., яка свої молочарські станиці розкинула аж до Познаня, Ченстохови, Бидгощи, Катовиць і до самої Варшави.

Чи то тільки самий клич „свій до свого" був причиною великого розвою наших кооператив і інших купецьких звен? Ні!! Наша молодь і старі зрозуміли, що її майбутнє є в кооперативі, промислі і приватнім купецтві, а не в паршивеньких посадах при польському жолобі. Селянин, хлопець вчений чи невчений, зачинали карієру в наших господарчих і купецьких інституціях від мітли, а працюючи совісно, доходили до посад директорів. Обслуга гостей була знаменита. Самі купці мали гарний вигляд, чисто убрані. Санітарний стан склепу бездоганний. Тому не диво, що в наших склепах можна було бачити теж жидів і поляків яко покупців, клієнтів. Наші кооперативи і Народні Торгівлі доходили річно до мільйонових оборотів.

На господарському та торговельному відтинку в західно-українських землях (З. У. З.) ми цілковито ставалися панами ситуації. Тоді наші вороги підняли крик, що їх „стан посядання курчисен". Польська публічна опінія зробила своє. Польський уряд кладе свою руку на наше кооперативне життя. Він змагає до того, щоби наші кооперативи зіллялись з їхніми т. зв. спулдзельнями. Наразі польському урядові удається назначити медіятора поляка між українськими та польськими кооперативами. Дальшу операцію польських задумів щодо нашого кооперативного життя перевела друга війна.

Я не згадав осіб, котрі тою справою керували та все тримали чулий палець на живчику економічного життя, не подав цифрово скількість кооператив, народних торгівель, ані приватних підприємств та приватних українських купців, бо конкретних фактів під рукою не маю. Я зясував наше кооперативне життя загальниково, бо мені ходило не про цифри, а про суть річи. Мені ходило про це, що було імпульсом, тим промотором нашого господарчого та кооперативного життя.

Ніхто не заперечить, що свідомість національна українського народу, яка збудилася перед першою світовою війною, а загартована на фронтах в рр. від 1914—1920, були тим промотором, що через відбудову економічного життя, теж промощується шлях до Соборної України.

Та еволюція господарського та торговельного життя не йшла гладко. І так, як мала дитина родиться серед болю і плачу, так само і наш розвій господарського та торговельного життя натрапляв на різні перешкоди зі сторони польської влади, їх поліцаїв, і навіть таки своїх людей.

Не в кожнім селі чи місточку удавалося скоро заложити кооперативу чи яку іншу купецьку установу, бо тут і там вилітали питання: На що? По що? Нічо з того не буде! Шкода часу! Яка користь для нас? Кооператор, чи інструктор довго мусів переконувати зібраних, що кооперативне життя є доцільне, що зміна політичного життя наказує ставати в організовані лави, щоби не дати себе проковтнути за 25 років, як це колись заповів польський міністер Грабскі.

Коли кооператор переконав зібраних в доцільности кооперативи, тоді закладалося якусь кооперативу, яка потягнула зараз за собою різні клопоти. В різних кооперативних справах чи нарадах в повітовім союзі кооператив треба було одному або двом кооперативним урядникам поїхати до повіту, який від даного села віддалений був 20 до 40 км. Треба було в півночі вставати до виїзду фірою й в тім самім часі на другу ніч вертати перетомленому, а часом і голодному. Але ніхто на це не нарікав.

Крім тих клопотів не одна кооператива зазнавала ще різних шикан з боку польських поліцаїв, хоч усе було в найкращім порядку. Та наш терпеливий селянин усе це переніс, включно з пацифікацією в 1930 р., де наші кооперативи демолювалося та поливалося нафтою.

Наші селяни це все перенесли, наші кооператори заховали ідею кооперації донині й не розстаються з нею і на еміграції, доказом чого є творення нових коператив в Европі чи Америці.

Чи зерно кооперативної ідеї впало в Америці на добру почву, покаже щойно будучність.

Яка ж є кооперативна ідея, що потягає за собою великі маси людей? У відповіді подам дещо зо завдань кооперативи:

1. Самооборона перед визиском несумлінних купців, чи грошевих патентатів.
2. Товар членам по можливо найнижчій ціні.
3. Поділ зиску поміж членів.
4. Зворот певного відсотка в формі товарів від суми закупленого товару.
5. Певна частина зисків на освіту, школи, м и с т е ц т в о, культуру і т. п.
6. Праця для своїх людей.
7. Кооператива сприяє рівночасно розвиткові рідної приватної промисловости і торгівлі, бо кооператива в них купує і доставляє свій сирівець.
8. Кооператива виховує громадянство в демократичному дусі.

Побіч кооперативи різного виду розвивалося в Західній Україні дуже сильно і приватне купецтво. По якомусь часі всі приватні українські купці з а л о ж и л и спільну організацію п. н. „Союз Українських Купців". Вони зрозуміли, на підставі кооперативного життя, що **в єдності є сила.**

(Докінчення буде).

ГРІЗНА НЕБЕЗПЕКА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Чи треба наводити подібні факти, як процес „Спілки Визволення України", в якому як йог епілог, винищено цвіт української інтелігенції? Чи забули ми про долю Скрипника, родини письменника Крушельницького, Миколи Вороного, Михайла Грушівського і сотох інших українських учених і інтелектуалістів, що їх безпощадно зліквідувала брутальна лапа червоного Джінгісхана? А коли по той бік Збруча збереглась частина української інтелігенції, то й для неї доля була мачухою.

Серед того приходить в р. 1939 до вибуху другої світової війни. Фронти цеї війни в р. 1944 порушалися. На українських землях відбувалися гігантичні, незнані досі в історії світу боротьби. Український робітник, рільник, інтелігент були змушені перед наближаючимся валом грізного, червоного деспотизму емігрувати на захід. Це й є найбільша від часу Полтави і першої світової війни — українська політична еміграція. Опинившися в таборах західної Німеччини та Австрії під опікою переможних західних демократій Европи та З. Д. П. А., українська політична еміграція могла через кілька років тішитися можністю свобідного, культурного розвитку.

Та в останніх часах під впливом світової коньюнктури мусіла вона шукати для себе інших місць захисту. Українська політична еміграція переноситься до Англії, Франції і Бельгії та інших европейських держав як рівнож до Америки й Австралії. В останніх двох країнах проживає вже від кільканох десятків років інша українська еміграція — зарібкова. Це той „Іван без землі і роду", який, не маючи змоги існувати на дрібних, сільських господарствах у краю, їхав шукати кращої долі в новому світі. Він, — цей піонір української зарібкової еміграції, переходить ту важку школу життя. І треба признати, що наш „Іван без долі" здав блискуче іспит із своєї життєздатности. Бо сьогодні українська зарібкова еміграція може повеличатися багатомільйоновим грошевим капіталом, не згадуючи вже про вартість майна, яке має в н е д в и ж и м о с т я х, будинках та інвентарі. І ось ця українська зарібкова еміграція показує своє властиве обличчя, — обличчя не бездушного, наскрізь матеріялістичного грошелюба, але й гарячого українського патріота. Бо в критичних хвилинах Р і д н о г о Краю, головно за польського панування, давала вона радо й охоче свою лепту на загально-народні цілі. За її матеріяльною підмогою розвивали в значній мірі свою діяльність такі наші установи в Краю, як „Просвіта", „Рідна Школа", Т-в Допомоги Українським Інвалідам", сотки сільських читалень і Народних Домів і т. д. А тепер пішла широка пропагандова акція допомоги скитальцям. Зібрано фонди, створено ЗУАДК, а на деклярації, виставлені українськими американськими громадянами, стала громадно приїжджати українська політична еміграція.

Та, коли рільник, робітник чи ремісник, висівши на вільній землі Вашингтона, зміг дуже скоро наладнати своє нове життя, то доля української інтелігенції, яка тут опинилася, стала крайно незавидна. З якогож людського матеріялу складається ця українська інтелігенція, яка тепер прибула та в дальшому прибуває да Америки і Канади? Це здебільша люди старші віком — біля 50 років — нездібні до важчої фізичної праці та до того ще в американському темпі. Вони раді би включитися в лави робітництва і виконувати хочби й найчорнішу роботу; та це доводиться їм дуже тяжко. Наші вчені професори університетів, інженери, правники опинилися в ролі чорноробів — це гарно й почесно! Але, чи довго вони видержать у цій фізичній праці, коли мало хто з них виконував таку працю у своєму житті, коли ці маси не заправлені до фізичної роботи? Знаємо випадки, що дійсний член Н. Т. Ш. і професор університету, працюючи у фабриці, занедужав тяжко на очі; що відомий різьбар, слава українського мистецтва, „пінтує", тоб-то фарбує стіни і двері домів; що світоч українського драматичного мистецтва мусить виконувати важку і його сили переходячу фізичну працю та з гірким, саркастичним усміхом показує знакомим свої м'язи, які залишилися після довшого побуту на Соловках.

А таких прикладів можна напровадити цілі сотки. Який же буде ефект цього стану після кількох років? Не треба закривати правди! Сумний, пресумний, такий, що люди фізично знищаться і згинуть. І тут якраз парадокс: українська інтелігенція, рятуючись перед фізичним знищенням з боку червоного окупанта, улягла фізичному знищенні, яке її загрожує через надмірний фізичний труд, що вона його мусить виконувати, а до якого не має потрібних сил, здоров'я ані заправи.

Нам неможна ставитись до цеї справи байдужно. Ми мусимо найти способи і засоби, щоб рятувати решткі нашої інтелігенції, яка прибула в Америку і до Канади. Нам треба створити для неї бази існування, в яких вона, працюючи відповідно до своїх сил і уздібнення, могла би зберігти себе для потреб народу. Тут треба зробити вичерпуючий облік всіх українських умових робітників-інтелігентів, їх звання, віку і родинного стану; тут повинні станути до помочі всі існуючі українські американські і канадійські установи. Повинні розвести акцію всі єпископи українських церков всіх віровизнань, ангажуючи українську інтелігенцію до зарібкової праці на церковно-культурному, освітньому полі. Слід також було б зацікавити цею преважною проблемою американський і канадійський світ учених та американські і канадійські добродійні установи, що в рямцях своїх статутів несуть сьогодні допомогу знедоленому людству.

Повинні вплинути фонди на піддержку найвизначніших, а нездібних до зарібкової праці наших учених. Пам'ятаймо, що це наш обов'язок, що за залишення його виконання осудить нас історія майбутніх віків.

Заходи в напрямі збереження своєї інтелігенції роблять італійці, поляки і інші народи, не розреклямовуючи навіть своїх заходів. А ми значно від них бідніші на свою інтелігенцію. Бо велика частина наших інтелектуалів вже й так пропала у важкій боротьбі з кривавим окупантом, а осталися ще тільки їх невеликі залишки-рештки.

Ось тому й слід по крайній мірі тепер — коли вже найвища пора — глибоко й основно застановитися над грізним положенням решток нашої інтелігенції, що опинилася тут у крайньо незавидному положенні, і приняти відповідні протизаходи для її збереження.

В обличчі грізної небезпеки, що нависла над українським народом, приноровлюючи давне латинське правило до сучасних відносин, кличемо до совісти всіх, яким лежить на серці майбутнє нашого народу: "caveant consules, ne quid detrimenti res publica capiat"!

Якщо при допомозі і позитивному ставленні тутешніх чинників ухорониться українська інтелігенція, а тимсамим і український нарід від загибелі, якщо збережеться українське ім'я — то наше громадянство в Вашингтоновій землі впише на віки може найкращу сторінку в історії України, бо тоді по словам Шевченка й „ми діждемося свойого Вашингтона.

В. Г.

ПРИЇХАВ ОМЕЛЯН ПЛЕШКЕВИЧ

Перед війною вславився дуже у Львові академічний мужеський хор „Бандурист", а пізніше „Сурма", під управою свойого дірігента, проф. Омеляна Плешкевича. Цей хор здобув собі признання своїх і чужих за свій високомистецький рівень і за свою готовість виступати на наших концертах, манифестаціях а навіть на похоронах наших визначних громадян.

До висот підніс „Сурму" проф. Плешкевич, не жалуючи своїх сил, свойого часу й навіть грошевих витрат. Крім цього хору вів О. Плешкевич в роках 1939—44 львівський архикатедральний хор.

Свою працю продовжував О. Плішкевич і на скитальщині і створив новий хор і з ним працював серед емігрантів. Багато разів і багато писано про талан та дбайливе виконування творів О. Плешкевичем й сьогодні його імя серед цілої еміграції дуже відоме і його праця високо оцінювана.

Приїхав він сюди і спинився на сході Америки, щоби запізнатися з життям та працею тутешнього дірігента. Рішився у третє почивати свою піонірську діяльність. Чується повний сил, має багату музичну бібліотеку і великий досвід у впертій праці навіть і на запущеному полі.

„ІСТОРИЧНЕ ДЕРЕВО".—Дерево, яке бачимо перед собою, є дуже старе і находиться на території Домініканської Республіки. До нього мав привязати Христофор Колюмб свої човни, як відкрив Америку. Тепер там Сестри чину Домініканів розповідають дітям про ці давні часи, коли Колюмб приплив до американської землі.

З'ЇЗД У.Н.О. В КАНАДІ

(Докінчення зі сторони 1-шої)

них Екзекутив УНО на Схід і Захід, як також Провінціяльної Рефереи. МУН з Торонта і продовжувано дискусію, в якій взяло участь дальших 32 дискутанти.

Доповіді.

Цього ж дня по обіді виголошено 3 реферати, а саме: „Наша організація та її завдання" — заст. голови КЕ УНО п. В. Гультай, 2. „Сучасне положення українського народу" ред. Нового Шляху п. М. Погорецький, і „Завдання Організації Українок Канади" — п. Степанія Савчук.

Потім слідував звіт Провірної Комісії УНО і коротка дискусія над ним, почім уділено абсолюторію для КЕ УНО і Провірної Комісії УНО.

Ввечорі відбувся концерт МУН, злучений з контестом красномовства.

Третього дня відбулися окремі сесії „Української Стрілецької Громади" (УСГ), „Організації Українок Канади" (ОУН) і „Молодих Українських Націоналістів" (МУН). По обіді було звідомлення Комісій УНО — Верифікаційної, Статутово-проектової, Фінансової та Резолюційної. Над звідомленням комісій відбулася довша дискусія, що в ній взяло участь 13 дискутантів, почім схвалено резолюції.

Вибір нових керівних органів.

Склад нової Краєвої Екзекутиви УНО подано вже в попередньому числі „Свободи".

Одночасно проголошено вибір центральних установ Братніх Організацій і „Українського Визвольного Фонду", що його сесія відбулася попереднього дня.

До Головної Управи УСГ вибрані: голова — М. Погорецький, заступники — С. Росоха і М. Селешко, секретар — В. Левицький, скарбник — Нецкар, члени — Б. Зелений і М. Шарик, а до Контрольної Комісії УСГ вибрані — інж. В. Топольницький, Н. Брик, А. Жмурко, Д. Ростецький і С. Шеремета.

ЦУ СУК

До Центральної Управи СУК вибрані: голова — А. Тарновецька, містоголови — О. Стебницька, С. Савчук і А. Павличенко, секретарка — А. Вах, скарбничка — О. Семака, членка — Г. Данько. До Провірної Комісії — голова А. Мота, членки — М. Климчук, К. Гладун, К. Яворська, О. Іваницька.

КР МУН

До Краєвої Референтури МУН вибрані: голова — В Гладун, містоголови — Т. Цірка і М. Орихівський, секретар — Б. Боцюрків, скарбник — Галя Багнюк, член — Л. Коссар. До Провірної Комісії — голова — А. Вах, члени — Галя Хам, І. Ковалишин, М. Лесько, Маруся Білоус.

КР Комітет УВФ.

До Краєвого Комітету УВФ вибрані: голова — д-р Т. К. Павличенко, містоголова — М. Селешко, секретар — Д. Ріпак, скарбник — Нецкар, член — Е. Василишин. До Провірної Комісії — Д. Ростецький, П. Коваль, Н. Брик і Ковалишин.

Бенкет.

Ввечорі відбувся в обох великих залах нового дому УНО великий бенкет при участі несповна тисячки людей. На бенкеті був присутній премієр Манітоби Кемпбел. Премієр виголосив довшу привітальну промову.

(За „Н. Шляхом")

ВТРАТИВ ОБИДВІ НОГИ В ЧАСІ ВІЙНИ, АЛЕ ПРАЦЮЄ НА ПОЛІ У СПРАВЛЯЄ ЗЕМЛЮ ПІД БАВОВНУ.—Це історія ветерана, яким є Рей Борд з Мемфіс, Теннесі. У цьому йому помагає фармерка з добрим серцем — Ора Вел Джеррет.

СТУДІЮЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ КОМПРОМІСОВУ ПРОПОЗИЦІЮ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Лондон, 12 липня. — Заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, що продовжують тут свої наради в справі підготовки мирового договору з Австрією на базі встановлених Радою закордонних міністрів принципів, студіюють тепер американську пропозицію компромісу щодо совєтських фінансових домагань від Австрії. Ці пропозиції, що відносяться головно до способу сплати признаних Совєтам австрійських відшкодовань, піддержують Британія і Франція, але Совєти погоджуються на них тільки частинно.

ФРАНЦУЗЬКІ БАНКИ ДОПОМАГАТИМУТЬ ЕСПАНІЇ

Мадрид, 12 липня. — Сьогодні тут офіціяльно проголошено, що група французьких банків погодилася дати Еспанії позичку в сумі 15,000,000,- 000 франків на відбудову. Позичка буде використана переважно на закуп машинерії та промислового виряду у Франції протягом наступних п'ятьох років.

АМЕРИКА НЕ МАЄ СПЕЦІЯЛЬНОГО ПЛЯНУ ДЛЯ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ

Женева, 12 липня. — Економічна і Сацінльна Рада Об'єднаних Націй звернулся до урядів поодиноких країн окремим квестіонарем в справі їх плянів боротьби проти загального безробіття. В американській відповіді сказано, що ця країна не має в тій справі спеціяльного пляну, бо їх регулюються низкою існуючих вже законів.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа **доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18,392 Фаль Йосифа з с. Іздепки, Березів, від Фаль Ігнатія.

18,393 Демків Семена батька, Демків Анни з с. Максимовичів, Самбір, Куртяк Андрія з с. Лішава Доліщна, Добромиль, Швець Марії д. Благлея від Демків Йосифа.

18,394 Лаба Евгена від Пупчов Евгенії з с. Заставче, Тернопіль.

18,395 Федько сестри азмуж. Сович від Федько Івана з села Гусне Вижне, Турка.

18,396 Свистунів Василя Никопоровича з м. Купянське, Харківщина, Голоситися на ч. 18,396.

18,441 Симочко Анастазії і Кулацький Миколи, з села Гільські Зарваниця, Лютовиська-Сянік, від Балицька Ксеня, д. Федора і Катерини Симочко.

18,442 Смеренчак Івана від Пльонсак Андрея..

18.443 До Таборових Управ усіх таборів в Німеччині та Австрії: Просимо оголосити, що Дхорій Сакалюк пошукує односельчан з с. Шипиниці на Буковині. Писати до ЗУАДК під ч. 18,443.

18.444 Скрипчук Теодозії, родженої в Угнові, пов Рава Руська, від Рудасевич Володимира, родж. 1910 в Угнові.

18.445 Палашований Михайла і Федула Софії з с. Братковичі, пов. Городок Ягайлонський від Палашована Ольга.

18,446 Кідало Ілька, Агафії і Петра з села Стрілиська Нові, пов. Бібрка від Охоцький Богдан.

18,447 Косієнко Ігната з с. Ярмаків, пов. Пинськ, від сина Косяк Микити.

18,448Данилейка Федора і Грицька від Петра Бабич.

18,449 а) Цюник Катерини і знакомих від Баґан Івана, с. Осипа, з с. Сокирниці, повіт Самбір.

18,449 б) Свояків та знакомих від Криса Василя, сина Дмитра, з села Піддубці, пов. Рава Руська.

18,450 Ложинський [illegible], родж. в Хірна, від сина Пазі Ложинської, Михайла Семчишина.

18,451 Кудлак Пелагії і Кудлак Катарини з с. Гнатковичі, пов. Перемишль від Йосифа Пашуля.

18,452 Зелинський Яника, з Каменець-Подільської області, Антонінського району, с, Леденко, від дочки сестри Яницька, Гелени Яницька і її мужа Оріх Миколи.

18,453 Балгий Івана від Головатий Михайла, з села Ляховичі Подорожні, пов. Жидачів.

18,454 Лукач Ілька, з с. Литовиска Устрики, пов. Сянок від Лукач Михайла.

18,455 Плешко Никифора, родж. 1901, і його дружини Олександри з дому Бовбель, від М. Терещенка.

18,456 Лаврик з с. Довжиця, коло Цісна, від Теленко Володимира, їхнього братанича.

18,457 До рідних і знакомих з села Косовська Поляна, округа Рахово, Закарпаття, від Дурунда Івана.

18,458 Довгунь Марії, замужної під незнаним прізвищем, з села Дусовець, пов. Перемишль, від тіточного брата Бродило Івана.

18,459 Окрепкий Григорія, з села Підгородця, що виїхав до Америки 1938 р., від Юрків Михайла.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукування родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ. — Повідомляємо всіх місцевих і позамісцевих членів Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, що піврічні збори відбудуться в четвер, 14. липня. Просимо всіх членів прийти хоч раз на пів року на збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Рівнож просимо привести кандидатів на членів до Бр. і У. Н. Союзу. Не забувайте вписувати свої діти в члени Батька-Союзу, бо ви в жадній компанії не дістанете дешевше обезпечення як в У. Н. Союзі. — За уряд: М. Процак, пр.; П. Процак, кас.; П. Сас, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 14. липня, в годині 8. ввечір, в Тов. Домі, 831 Джозеф Еве. Просимо всіх членів прийти на означений час. Хто з членів ще не одержав дивіденди, хай прийде на збори. — І. Свереди, гол.; П. Ковтун, кас.; В. Гавриляк, фін. секр.; В. Іванів, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 15. липня, в год. 8. ввечір, в Укр. Січовій Салі, 806 — 18. Еве. На цих зборах буде роздання чеків дивіденди для членів. Тому просимо всіх членів прийти на збори, як рівнож платити свої належитости на зборах відділу. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Варанюк, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє всіх своїх членкць і членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 16. липня, в годині 7. ввечір, в гали церковній при Вест Рейн Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: Варвара Дубас, предс.; Йосифина Стахура, кас.; Марія Петріг, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 282, відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 12. вполудне, в салі при 2250 В. Кортез ул. Просимо довгуючих членів прийти і вирівняти свої залеглости. — Когут, секр.

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge Br. 112 will hold its monthly meeting Sunday, July 17, in Church Hall after 3rd Mass. We urge all members to attend this meeting also attend our picnic which well be held July 31. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchick, Sec'y.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 17. липня в гали парафіяльній, 803 Фронт ул. в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на означений час та сповнити свої членські обовязки. Довгуючих членів прсомо вирівняти свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Місячні збори відділу 277 відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 2. пополудні, в церковній сали, 28 Волнот ул. Є важні справи тому взиваємо членів прийти на ці збори. — Н. Хорнат, предс.; М. Курдина, заст. секр.; С. Федірко, кас.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.—Тов. Любов, від. 370, повідомляє членкць і членів, що збори відбудуться 17-го липня в церковній гали, 127 Парк ул., по Сл. Божій в годині 11-тій. Просимо всіх членів прийти на ці збори та вирівняти свої належитости, бо інакше поступимо згідно зі статутом. У. Н. Союз веде кампанію за приєднування нових членів, тому просимо подбати про нові члени, щоб наш відділ не лишився позаду, а за це дістанете нагороду. — За уряд: П. Воляник, предс.; В. Колесьняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. липня, точно в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 237 Говп ул. Це є важні збори, тому треба конечно на них бути і вирівняти свої залеглости та полагодити всі інші справи, а головно справу пікніку, що має відбутись в серпні ц. р. Не забувайте приєднувати нових членів, бо сам уряд не зможе виповнити наложеної на наш відділ квоти нових членів. Запрошуємо нову іміграцію на ті збори. — М. Котіс, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Піврічні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в суботу, 16. липня, в годині 8. ввечір, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори в означений час, бо є багато справ до полагодження. — За уряд: Н. Курко, предс.; І. Потучко, рек. писар; М. Паранич, фін. писар.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 2. пополудні, в церковній гали на Ґрінвіч Еве. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів і членкць прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Також просимо членів і членкць незабувати приєднувати нових членів. — За уряд: В. Карий, предс.; В. Влащук, кас.; І. Михайлишин, секр.

Спис Книжок що їх ще можна дістати у КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім цінnику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

(Продовження).

ІСТОРИЧНІ. СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Розмова тверезого пияка Василя з горілкою, нап. М. Гринишин	$ .10
Росія й Україна, М. Михайленка	$ .25
Русалка і інші казки братів Ґріммів, з ілюстраціями	$ .20
Русалка, оповідання Ганни Барвінок	$ .20
Рухомі забави і гри, І. Боберського	$ .30
Серед граду куль, фільми з світової війни (1914—1917), написав Сильвестер Калинець в двацяту річницю її вибуху	$ .25
Сотничиха Гандзя, написав Дмитро Тягнигоре	$ .35
Соціольогія й соціяльні науки, Е. Діркгайм. З французької мови переклав Микола Залізняк	$ .15
Самостійна Україна Р. У. П.	$ .15
Самоуправа школярів, нап. Йоганнес Геп, перекл. Вас. Мороз	$ .60
Салямбо, роман, Ґ. Фльобер, перекл. В. Чорний. Три томи	$1.50
Сафо, роман, А. Доде, перекл. В. Чорний	$ .80
Світові байки в оповіданнях, Ст. Руданського	$ .15
Своє життя, розмова на біжучі теми, з малюнками, нап. Петро Тихий	$ .25
Серед вічних снігів і ледів, В. Лункевича (з російського переклав І. Галущинський)	$ .30
Свято весни. — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстр.). — Мати. — На Великдень. — Стариний звичай.—Дні нашої слави і недолі	$ .20
Серед куль та гранат. (Начерки). Евген Воровський	$ .10
Сестра, Козачка, Чумак, народні оповідання Марка Вовчка	$ .20
Серце не навчити. — Побратими. — Вістун. Оповідання	$ .10
Сила і краса, повість В. Винниченка і **Як баба Горбулиха зробила страйк,** оповідання А. Грабка	$ .25
Сільська вчителька, оповідання Д. Чіамполього	$ .10
Січовий підручник до **рядових вправ „Впоряд"**	$ .30
Славні побратими, історичне оповідання А. Кащенка, видання 5-те	$ .20
Словарик, пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького	$ .30
Сон, Одарка, Чари, Ледащиця, народні оповідання М. Вовчка	$ .20
Ткачук В.: **Сині чічки.** Нариси	$ .40

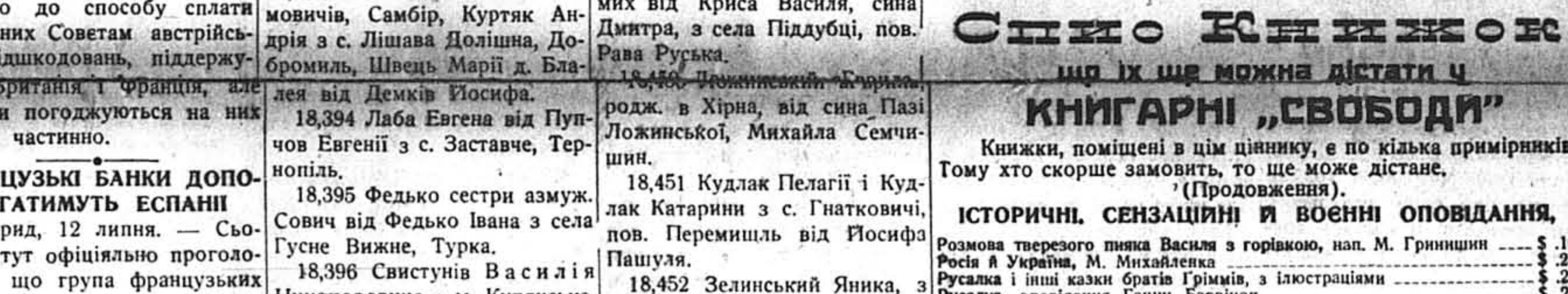
Замовлення і належитість слати на адресу:

Svoboda

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

(З Канади треба платити тільки американською валютою).

ТАРЗАН, ч. 2132. Непевна зброя.

Тролат вимахував руками наче ціпом, а Тарзан стояв спокійно... й нагло сильно копнув ногою.

Тролат закотився взад, а малпочоловік виломив суху гиляку з поваленого дерева.

Та коли він розмахнувся, Тролат відхилив голову і спорохнавіла гиляка розломилася в руках Тарзана.